Çok Boyutlu Okul ?klimi Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çok Boyutlu Okul ?klimi Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19220

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çok Boyutlu Okul ?klimi Alg?s? Ölçe?i, 2012 y?l?nda ?smet Karan taraf?ndan ortaö?retim ö?rencileri için geli?tirilmi? kapsaml? bir ölçektir. Ölçek, ö?rencilerin okul ortam?na dair alg?lar?n? **bili?sel**, **duygusal**, **sosyal** ve **fiziksel** boyutlarda derinlemesine incelemeyi amaçlamaktad?r. Ba?lang?çta 202 maddeden olu?an bu geli?tirme çal??mas?, okul iklimini 22 farkl? alt boyutta ele almaktad?r. Çal??ma, ölçe?in faktör yap?s?n? belirleme sürecinde istatistiksel zorluklarla kar??la?m?? ve geçerlik kan?tlar?n?n s?n?rl? kald??? belirtilmi?tir. Ölçek, özellikle Türkiye'deki ortaö?retim düzeyinde **okul iklimi** alg?s?n?n karma??k do?as?n? ölçme potansiyeline sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Okul iklimi, okul alg?s?, ortaö?retim ö?rencileri, psikometrik ölçek geli?tirme, Aç?klay?c? Faktör Analizi, güvenirlik, geçerlik.

Yazarlar

?smet Karan

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ortaö?retim kademesindeki ö?rencilerin okullar?na dair **çok boyutlu okul iklimi** alg?lar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçebilecek bir araç geli?tirmektir. Bu ölçek, ö?rencilerin okul kültüründen ö?retmen davran??lar?na, güvenlikten sosyal etkinliklere kadar geni? bir yelpazedeki alg?lar?n? tespit ederek e?itim yöneticilerine ve ara?t?rmac?lara detayl? geri bildirim sa?lamay? hedeflemi?tir.

Geli?tirme sürecinde, **okul iklimi** kavram?n?n karma??k yap?s? göz önüne al?nm?? ve bu yap?y? 22 spesifik alt boyutta inceleyen kapsaml? bir madde havuzu olu?turulmu?tur. Ölçek, ö?rencilerin deneyimledi?i çevrenin akademik ba?ar?n?n ve sosyal geli?imin temelini olu?turdu?u varsay?m?yla hareket etmi?tir.

Yap?

Çok Boyutlu Okul ?klimi Alg?s? Ölçe?i, **okul iklimi** yap?s?n? 22 farkl? alt boyut üzerinden incelemektedir. Bu alt boyutlar, okul ortam?n?n hem formel hem de informel yönlerini kapsar. Ölçülen temel yap?, ö?rencinin okulda kendini güvende, desteklenmi? ve akademik olarak te?vik edilmi? hissetme derecesini belirleyen subjektif alg?lar bütünüdür.

Ölçe?in kapsad??? 22 alt boyut, okulun idari, pedagojik, sosyal ve fiziki yap?s?n? bütüncül bir yakla??mla ele almaktad?r. Bu boyutlar aras?nda **Okul Kültürü**, **E?itim-Ö?retim Kalitesi**,

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ö?retmen Davran??lar?, **Yöneticiye Bak??**, **Akran Etkile?imi**, **Güvenlikli Ö?renme Ortam?** ve **?llegal Faaliyetler** gibi kritik alanlar bulunmaktad?r. Ölçek, bu geni? yelpazede alg?lar? ölçerek okul iklimine dair çok yönlü bir profil ç?karmay? amaçlam??t?r.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla **aç?klay?c? faktör analizi (AFA)** gerçekle?tirilmi?tir. Analiz sürecinde temel bile?enler analizi ve varimax rotasyon yöntemi kullan?lm??t?r. Ancak faktörlenebilirlik bulgular? ve faktör yap?s? sonuçlar? olumlu bir geçerlik kan?t? sunamam??t?r.

Faktör analizinde elde edilen öz de?erler, faktör yap?s?n?n da??l?m?n?n zay?f oldu?unu göstermi?tir: En büyük üç faktör toplam varyans?n s?ras?yla %10, %2.5 ve %2.1'ini aç?klayabilmi?tir. Öz de?eri 1'in üzerinde olan 69 faktör toplam varyans?n %69'unu aç?klamas?na ra?men, mevcut 202 sorunun i?levsel ve anlaml? bir faktör yap?s? olu?turamad??? tespit edilmi?tir. Bu olumsuz sonuçlar üzerine, geçerlik kan?t? elde edilememi? ve bunun yerine uzmanlar taraf?ndan olu?turulan faktör yap?lar? aras?ndaki korelasyonu tespit etmek için Pearson Momentler Korelasyon Katsay?lar? hesaplanm??t?r.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, SPSS paket program? kullan?larak yürütülmü?tür. ?lk olarak 202 maddenin faktörlenebilirli?i incelenmi?tir. Maddeler aras? korelasyon katsay?lar?n?n ço?unun 0.1 seviyelerinde oldu?u ve önemli bir k?sm?n?n eksi de?erlere sahip oldu?u (Ortalama = 0.084, SS= 0.034) belirlenmi?tir. Bu de?erler, kabul edilebilir faktörlenebilirlik ölçütlerinin d???ndad?r.

Buna kar??n, baz? istatistiksel ölçütler olumlu sonuçlar vermi?tir. **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** örneklem yeterlilik ölçüm de?eri 0.77 olarak bulunmu?tur; bu de?er, kabul edilebilir s?n?r olan 0.6'n?n üzerindedir. Üçüncü olarak, Bartlett's Sphericity testi istatistiksel olarak anlaml? sonuç vermi?tir (χ^2 (20301) = 39185,5, $p < .01$). Dördüncü olarak, anti-imaj korelasyon de?erlerinin 0.460 ile 0.894 aras?nda de?i?ti?i görülmü?tür, ancak faktörlenebilirlik ölçütü olan her maddenin anti-imaj korelasyonlar?n?n 0.05'ten büyük olmas? gerekti?i standard? tam olarak kar??lanamam??t?r. Son olarak, tüm maddelerin komunalite de?erleri 0.3'ten yüksek (Min = 0.602, Maks = 0.770) ç?km??t?r, bu da tüm maddelerin ortak varyansa sahip oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek için **aç?klay?c? faktör analizi (AFA)** uygulanm??t?r. Bu analizde temel bile?enler analizi (TBA) kullan?larak okul iklimi alt faktör puanlar?n?n hesaplanmas? amaçlanm??t?r. Rotasyon yöntemi olarak **Varimax rotasyonu** tercih edilmi?tir.

Analiz sonuçlar?, ölçe?in beklenen faktör yap?s?n? desteklemekte yetersiz kalm??t?r. Öz de?eri

ARABPSYCHOLOGY.COM

2'nin üzerinde olan 18 faktör toplam varyans?n yaln?zca %18'ini, öz de?eri 1'in üzerinde olan 69 faktör ise toplam varyans?n %69'unu aç?klam??t?r. Bu durum, faktörlerin varyans? aç?klama gücünün dü?ük oldu?unu ve 202 maddelik ölçe?in i?levsel bir faktör yap?s?n?n belirlenmesinin mümkün olmad???n? ortaya koymu?tur. Bu nedenle, ölçe?in faktör yap?s? geçerlik kan?t? aç?s?ndan sorunlu bulunmu?tur.

Araç

Test Türü: Ölçek Geli?tirme (Alg? Ölçe?i)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 5= kesinlikle kat?l?yorum)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler

Ya? Grubu: Ortaö?retim Ö?rencileri (Lise ö?rencileri)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki ortaö?retim kurumlar?nda ö?renim gören ö?renciler.

Test Metodolojisi: Psikometrik ölçek geli?tirme süreci kapsam?nda madde havuzu olu?turulmas?, faktörlenebilirlik analizleri, Temel Bile?enler Analizi ile AFA uygulanmas? ve güvenirlik analizleri (KMO, Bartlett, Komunalite, Korelasyon katsay?lar?) kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Okul iklimi, ö?renci alg?s?, KMO, Varimax Rotasyonu, ortaö?retim, psikometri, tez çal??mas?.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2012

?zinler ve Ücret: Ölçek, Yüksek Lisans Tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri için sorumlu yazar ?smet Karan veya Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: ortaogretim-ogrencileri-icin-cok-boyutlu-okul-iklimi-algisi-olcegi-toad.pdf

Yazarlar

Sorumlu Yazar: ?smet Karan

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tez yay?nland??? kurum).

Kaynaklar

Karan, ?. (2012). *Ortaö?retim Ö?rencileri için Çok Boyutlu Okul ?klimi Alg?s? Ölçe?inin geli?tirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, ?stanbul. Tez Merkezi Ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Çok Boyutlu Okul ?klimi Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek, 22 alt boyuttan olu?makta olup, her alt boyuta ait örnek bir madde a?a??da sunulmu?tur:

Okul Kültürü: Okulun geçmi?i ile ilgili hikâyeleri dinlemekten mutlu olurum.
E?itim - Ö?retim: Okulda edindi?im bilgileri gelecekte kullanabilirim.
Ö?retmen Davran??lar?, ?lgi ve Tutumlar?: Bu okulda ö?retmenler birer otorite figürüdür.
Yöneticiye Bak??: Bu okulun müdürü ö?rencilerin ihtiyac? oldu?unda yard?m?n? esirgemez.
Akran Etkile?imi: Bu okuldaki ö?renciler birbirlerinin dü?üncesine sayg?l?d?r.
De?i?im/Yarat?c?l?k: Bu okulun ö?rencileri ö?rendiklerini kendi bak?? aç?lar? ile yeniden yorumlar.
Topluma Etki: Bu okulun ö?rencileri toplumca kabul görmeyen davran??larda bulunmaz.
?llegal Faaliyetler (Çete faaliyetleri, Siber Zorbal?k, Cinsel taciz): Birine istemedi?i halde cinsel içerikli mesaj veya mail at?p rahats?z etmek zorbal?kt?r.
Çok Yönlü Rehberlik: Bu okulda rehberlik servisi ki?isel problemleri olan ö?rencilere destek olur.
Güvenlikli Ö?renme Ortam?: Okulda do?al afetlere kar?? her türlü güvenlik önlemini al?n?r.
Güvenilir Olma: Bu okulun ö?retmenlerine güvenirim.
E?itimde Vizyoner Olma: Bu okulun hedeflerinden tüm ö?renciler haberdard?r.
Zararl? Al??kanl?klar ve Ba??ml?l?k: Bu okulda sigara içen ö?renciler vard?r.
Ak?ll? Okul (Bili?im ve Teknolojinin E?itime Katk?s?): Bu okulun s?n?flar? teknolojik donan?m aç?s?ndan yeterli düzeydedir.
Ölçme De?erlendirme (s?nav kayg?s?, kopya çekme): Bu okuldaki ö?retmenler ö?rencilerine not verirken adaletli davran?r.
Ho?görü/Yard?m: Bu okulda bireysel farkl?l?klar sayg?yla kar??lan?r.
S?n?f Yönetimi: Bu okulun ö?retmenleri s?n?f kurallar?n?n ö?renciyle birlikte olu?turur.
Fiziki Yap?: Okulumuz temizdir.
Ula??labilirlik ve ?leti?im: Bu okulun ö?retmenleri ile ihtiyaç duydu?umda kolayl?kla konu?urum.
?stek-?ikâyetler: Bu okuldaki dilek ve ?ikâyet kutular? i?levsel de?ildir.
Sosyal, Kültürel Sportif Etkinlikler: Bu okuldaki ö?rencilerin sosyalle?me çabalar? ö?retmenler

ARABPSYCHOLOGY.COM

taraf?ndan desteklenir.

Ödül ve Ceza: Bu okulda ö?renciler ödüllendirilirken adil davran?l?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM